

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Svenska språket (61-90), 30 hp

KANDIDATUPPSATS

”Man ska inte ropa hej förrän man trillat ner i ån”

en studie om hur ett ordspråk kan varieras

Elin Andersson

Svenska språket 15 hp

Halmstad 2017-01-31

Högskolan i Halmstad
Akademin för lärande, humaniora och samhälle
Uppsats 15 hp, Svenska språket 61-90
Författare:
Elin Andersson

”Man ska inte ropa hej förrän man trillat ner i ån”
- en studie om hur ett ordspråk kan varieras

Handledare:
Rickard Melkersson
HT 2016

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	1
1.1 Inledning	1
1.2 Syfte	2
2. Tidigare forskning	3
3. Teori	6
4. Metod och material	8
4.1 Beskrivning av korpusmaterialet.....	8
4.2 Sökord	10
4.3 Kategorier	10
5. Resultat	12
5.1 Det moderna läget.....	12
5.1.1 Sökningar på <i>Ska inte ropa hej</i> och <i>Ropa inte hej</i>	12
5.1.2 Sökningar på <i>Skall inte ropa hej</i> , <i>Icke ropa hej</i> och <i>Ropa icke hej</i>	14
5.2 Det historiska läget.....	15
5.3 Sammanfattning av resultatet	15
6. Diskussion och slutsatser	17
7. Sammanfattning	21
Referenslista	23
Bilaga 1	24
Bilaga 2	28

Abstrakt

I den här studien har ordspråket *Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken* undersökts, med syfte att ta reda på hur ordspråket varieras och när eventuella variationer började komma in i språket. Metoden i studien har bestått av sökningar i språkkorpusar, med material från bland annat sociala medier, tidningstexter och finlandssvenska texter. Resultatet av studien visade att variationer av ordspråket är vanliga. Den vanligaste variationen av ordspråket är av typen *Man ska inte ropa hej än/ännu/för tidigt*. Det första belägget för en varierad form av ordspråket publicerades på 1890-talet.

1. Bakgrund

1.1 Inledning

Ordspråk är en del av språket som funnits i långa tider, och som förs vidare från generation till generation som någon slags lärdomar eller pekpinor om livet. Många ordspråk är lexikaliserade, och det går inte att lista ut vad de betyder bara genom att titta på de ingående orden, men ändå förstår de flesta deras betydelse. Trots att språket hela tiden utvecklas hänger ordspråken kvar, och detta verkar inte vara på väg att ändras. Medan vissa gamla ordspråk förlorar sin relevans och dör ut, dyker det upp nya i språket som är mer representativa för nutiden (se t.ex. Mieder 2004). Gamla ordspråk kan modifieras för att bättre passa nutiden, eller för att en nyare variant helt enkelt är mer välkänd än den ursprungliga, och det är detta fenomen som är ämnet för den här uppsatsen.

Det finns mycket man kan forska om vad gäller ordspråk och andra idiomatiska uttryck, och en del har också gjorts, men det finns mycket kvar att upptäcka. Andersson (2014) tar upp att en stor del av tidigare ordspråksforskning gjorts på litterära material, medan endast ett fåtal studier gjorts på material hämtat från internet. Han nämner också att det idag finns många varianter av modifierade ordspråk, i synnerhet i dagstidningar och på internet, och att dessa är ett intressant fenomen att studera. Frågan som ställs i den här uppsatsen går i linje med detta, då studien fokuserar på vilken uttrycksmässig variation ordspråk kan ha i autentiskt språkbruk, och en stor del av det undersökta materialet är bloggar, forum och tidningar.

Uppsatsen handlar om ordspråket *Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken* och dess olika former. I *Svensk Ordbok: Utgiven av Svenska Akademien* (2009) står ordspråket med som *Man ska inte ropa hej (förrän man är över bäcken)*. Det verkar alltså som att den sista delen, som står inom parentes, är valfri och att bara första delen av ordspråket, det vill säga *Man ska inte ropa hej*, redan är etablerad som ett självständigt uttryck i svenska språket. Som exempel i *Svensk Ordbok* står också *Man ska inte ropa hej förrän alla papper är påskrivna*, vilket visar att det även går att formulera ordspråket på andra sätt, till exempel genom att göra det mer kontextbundet. Även om det redan finns etablerade varianter av ordspråket, är det av intresse att undersöka i vilken utsträckning de förekommer, och vilka fler varianter ordspråket förekommer i än de som är dokumenterade i *Svensk Ordbok*. Det är också intressant att ta reda på när eventuella varianter började användas. I *Svensk Ordbok* står det att ordspråket funnits sedan ca 1710, men det står ingenting om när varianterna på det började användas.

1.2 Syfte

Syftet med studien är att visa i vilka varianter och typer av varianter ordspråket *Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken* förekommer i autentiskt, skriftligt språkbruk, som till exempel i tidskrifter och sociala medier. Syftet är att ta reda på vilka varianter som förekommer mest frekvent, och om resultatet skiljer sig mellan olika texttyper. Användningen av den förkortade varianten *Man ska inte ropa hej* har undersökts liksom vilka andra komplement än *förrän man kommit över bäcken* som används som slutled. Ett delsyfte är också att undersöka vid vilken tidpunkt varianterna började visa sig i skrift i det svenska språket.

2. Tidigare forskning

Ordspråk har, speciellt under 1900-talet, studerats av många forskare från olika perspektiv, och det kan konstateras att variationsmöjligheter finns, men det verkar inte ha gjorts undersökningar om hur de varierar. De undersökningar som gjorts om variationsmöjligheter har i stor utsträckning fokuserat mer på fasta fraser än hela ordspråk (se avsnitt 3 för begreppsförklaring), medan undersökningar som handlar om specifika ordspråk är mer fokuserade på deras historia och betydelse.

Ek (1964) har gjort en undersökning av ordspråket *Den som kommer först till kvarns får först mala*, där han gör en grundlig genomgång av just det ordspråket. Fokus ligger dock mer på ordspråkets historia än på hur det kan varierar, trots att just detta ordspråk ofta förkortas genom att man till exempel säger *Först till kvarns...*, *Först till kvarns vinner* eller något liknande. När Ek undersöker ordspråkets tidiga belägg i svenskan finner han dock att det finns dokumenterat i lite olika former. Till exempel står det i 1741s upplaga av SAOB som *Först til qvarn, får först mala*, medan det i ett tidigare engelsk-svenskt lexikon från 1734 står nedskrivet som *Den som först kommer til qvarn, får först mala* (1964:49). Det finns alltså lite olika varianter av ordspråket redan vid (den dokumenterade) uppkomsten.

Clausén (1996) har gjort en undersökning om idiom och hur de varierar. Hon har koncentrerat sig på hur idiom används i ledarsidor på *Dagens Nyheter*, och jämförde hur idiomerna uttrycktes där jämfört med hur de presenterades i ordböcker. De idiom som undersöktes var inte hela ordspråk utan fasta fraser som var delar av en annan sats. Clausén fann i sitt resultat att idiom i ledarsidor ofta skiljer sig från hur de är dokumenterade i ordböcker. Skillnaderna som gjordes var av lite olika natur. I vissa fall byttes verbet i idiomet ut mot ett med starkare betydelse, som i *Ropa för döva öron* jämfört med ordbokens *Tala för döva öron*. Det var också vanligt att man la till ord till fraser så att de blev mer anpassade till kontexten. Ett exempel på detta är frasen *Vinna billiga opinionspoäng på något*, där man tillsatt *billiga opinionspoäng* till den ursprungliga frasen (1996:40).

En forskare som har undersökt både ordspråk och fasta fraser är Moon (1998). Hon har bland annat analyserat vilka variationsmöjligheter som finns. Moon tar upp att tidigare forskare påstått att ordspråk och fasta fraser är i stort sett fixerade i språket, men hon finner i sin studie att de kan varierar i ganska hög grad, och att definitionen *fasta fraser* (översatt från *fixed expressions*) är ganska missvisande eftersom variationerna tyder på att fraserna inte alls är fixerade. Dock menar Moon att fraserna har en fixerad struktur. Det måste fortfarande finnas

något som gör att vi känner igen dem även om det uttryckliga innehållet ändras (1998:122). Genom att göra sökningar i en korpus kommer Moon fram till att de finns många olika variationer hos fasta uttryck, men att den vanligaste är att man byter ut ett verb mot ett annat. Hon kommer också fram till att det är vanligt att långa uttryck, som ordspråk, blir kapade eller förkortade. I många fall blir de förkortade varianterna mer vanliga medan de ursprungliga uttrycken i stort sett försvinner från språket (1998:131).

En ansedd forskare inom ordspråksfältet som också undersökt just variation är Mieder (2004). Liksom Moon tar Mieder upp att ordspråk har större möjlighet att varieras än vad forskare innan honom har ansett. Han menar att ordspråk är så pass igenkännbara att de naturligt kan förkortas, och att detta sker i så väl talat språk som i litteratur och massmedier, eftersom gemene man känner igen och förstår betydelsen ändå. Syftet med att förkorta ordspråk verkar vara att spara tid och plats, till exempel i tidningar där mycket information ska få plats på ett litet område. Men det finns också andra anledningar till variationerna. Ordspråk kan till exempel manipuleras och ändras i syfte att skapa en humoristisk effekt (2004:7). Dessa manipulationer bildar så kallade ”anti-proverbs”, och de skapas oftast genom att man byter ut ett eller flera ord i redan existerande ordspråk (2004:28).

En annan studie i ämnet har gjorts av Sköldberg (2004). I studien undersöks olika idioms uttryckliga och semantiska variationsmöjligheter, men fokus ligger på fasta fraser snarare än ordspråk. Sköldberg kommer fram till att en risk med att variera idiom är att de tolkas bokstavligt istället för metaforiskt, och att många idiom därför är i stort sett fixerade (2004:285). Hon kommer dock ändå fram till att det finns variationsmöjligheter, men att vissa idiom har större tendens att varieras än andra. Vissa idiom har varianter som är så pass etablerade att de anges i ordböcker, medan andra varianter är specifika för kontexten de används i (2004:175). I de undersökta fraserna byter man oftast inte ut ett ord mot ett annat, men det är däremot relativt vanligt att man skjuter in modifierande ord i satsen. När det kommer till utelämnning av ord i fasta fraser påpekar Sköldberg att det finns en risk att uttrycket tolkas bokstavligt, men det kan fungera på uttryck som är tillräckligt välkända eller har en så pass specifik formulering att mottagaren associerar till det avsedda idiomet ändå. Sköldberg menar att anledningen till att man varierar idiom ofta är medveten, till exempel för att man vill göra mottagaren extra uppmärksam, men variationerna kan också bero på att man inte har tillräckliga kunskaper i språket man använder och därför inte vet idiomets exakta uttryck.

En annan svensk forskare som har undersökt idiom är Prentice (2010). I sin undersökning fokuserar hon på ungdomar som inte har svenska som förstaspråk, och tar reda på hur de lär sig och använder vad hon kallar *konventionaliserade uttryck*. Till dessa räknar hon idiom,

kollokationer och andra flerordsenheter som i viss mån är fixerade. Genom att låta deltagarna besvara enkäter kom hon fram till att andraspråksinlärare har sämre behärskning av idiom och alltså varierar dem i högre grad än förstaspråksinlärare. Resultatet visade också att startåldern för när deltagarna började lära sig svenska språket spelade roll för hur väl de behärskade idiom.

Det har alltså gjorts en del undersökningar om hur idiom varierar, men det har varit störst fokus på fasta fraser, och det kan vara intressant att undersöka hur just ordspråk fungerar och om de följer samma mönster som fasta fraser. I denna studie undersöks bara ett välkänt ordspråk, för att man ska kunna gå in på det i detalj, men det kan ändå ge en fingervisning om hur ordspråk används bland språkbrukare, och öppna upp för att undersöka även andra ordspråk i framtida studier. Just *Man ska inte ropa hej (förrän man är över bäcken)* har mig veterligen inte tagits upp i någon tidigare forskning, och därför är det ett intressant ordspråk att studera. Det har inte heller gjorts några undersökningar om ordspråk i texttyper som bloggar och sociala medier, och detta är en intressant aspekt att undersöka då dessa texttyper utgör en ny sorts skriftkultur som många gånger ligger ganska nära talspråket. Det skulle alltså vara av intresse att ta reda på hur detta påverkar hur ordspråk varierar. Kanske tar skribenter sig större friheter att variera ordspråk i en mer talspråksliknande skriftkultur.

3. Teori

Något som diskuteras mycket i forskningen är vad begrepp som *idiomaticitet* egentligen innefattar (se t.ex. Prentice 2010), och vad som skiljer mellan begrepp som *ordspråk* och *fasta fraser*. Vissa forskare benämner *idiomaticitet* som en sorts kvalitet i språket som gör att det känns naturligt för infödda talare. Andra forskare är dock mer strikta och menar att det är "...en egenskap hos ett uttryck som anger dess fixering till sin form och brist på genomskinlighet i betydelse" (Prentice 2010:5). Med detta menas att ett uttryck är mer idiomatiskt om det har en fixerad form och en betydelse som inte är härledbar av de ingående orden.

Den term som används i den här studien för satser som *Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken* är *ordspråk*. *Svensk ordbok* (2009) definierar ordspråk som 'ett kärnfullt, stående uttryck som ofta har med någon levnadsvisdom'. Även termen *idiom* skulle fungera eftersom det definieras som 'ett fast uttryck vars innebörd inte framgår av de ingående ordens betydelser'. Idiom innefattar dock även fasta fraser i språket som ingår i andra satser eller kräver något komplement, såsom *gå upp i rök* och *få blodad tand*. Sköldberg (2004) gör också skillnad på idiom och ordspråk och menar att både ordspråk och idiom är fasta fraser som saknar härledbar betydelse, men att ordspråk utgör en hel sats medan idiom är en del av en sats (2004:32).

Både Sköldberg (2004) och Prentice (2010) tar upp begreppet *kompositionalitet*, vilket betyder att ett uttrycks betydelse utgörs av betydelsen av de ingående orden. Många idiom räknas dock som icke-kompositionella, eftersom det inte går att lista ut betydelsen genom att kunna de enskilda orden i uttrycket, utan man måste lära sig idiomet som en enhet. Sköldberg nämner att idiom kan vara mer eller mindre kompositionella, och att ju mer kompositionellt ett uttryck är, desto större tendens har det att varieras. Det kan dock vara svårt att avgöra om ett uttryck är kompositionellt eller inte. Prentice (2010) menar att hur kompositionellt ett uttryck är beror mycket på språkbrukarens upplevelse, och när man väl vet vad ett uttryck betyder, är det lätt att förstå kopplingen mellan metaforen och den egentliga betydelsen. Därför kan ett uttryck uppfattas som kompositionellt även om det inte direkt går att urskilja betydelsen ur de ingående orden.

Sköldberg tar upp *vara glad som en lärka* som ett relativt kompositionellt uttryck, eftersom *vara glad* står i sin bokstavliga betydelse, medan uttrycket *ta ner skylten* i betydelsen 'dö' är icke-kompositionellt eftersom det inte finns någon direkt koppling mellan idiomet och dess betydelse (2004:188). Hon diskuterar också om uttrycket *strö salt i såren på ngn* är kompositionellt eller inte. Hon menar att betydelsen 'fortsätta att angripa ngn som redan lider'

kan delas upp, där 'fortsätta att angripa' representeras av *strö salt* och 'ngn som redan lider' representeras av *i såren på ngn*, och att detta gör att det finns en logisk koppling mellan ordspråket och dess betydelse som gör att det kan anses som relativt kompositionellt. Med denna förklaring skulle man även kunna säga att ordspråket *Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken* har någon grad av kompositionalitet. Betydelsen i *Svensk Ordbok* står som 'man ska inte jubla för tidigt'. 'Man ska inte jubla' representeras alltså av *Man ska inte ropa hej* medan 'för tidigt' representeras av *förrän man är över bäcken*.

4. Metod och material

Undersökningen bygger på sökningar som gjorts i Språkbankens (spraakbanken.gu.se) korpusar, tillgängliga genom gränssnittet *Korp*. Nedan följer en närmare beskrivning av hur gränssnittet fungerar och vilka material sökningarna har gjorts i. Därefter följer en genomgång av vilka olika sökkombinationer som använts i undersökningen, samt vilka kategorier resultaten har delats in i.

4.1 Beskrivning av korpusmaterialet

Korp är ett gränssnitt som innehåller korpusar med material från olika sorters texter. De olika korpusarna är uppdelade i olika lägen, och sökningarna i den här studien har gjorts i det moderna och det historiska läget. När man ska göra en sökning har man möjlighet att välja vilka olika korpusar sökningen ska göras i. I det moderna läget har sökningar gjorts i de material med flest korpusar, vilka är de från sociala medier (61 korpusar), tidningstexter (37 korpusar) och finlandssvenska texter (56 korpusar). (Se bilaga 1 för fler detaljer om korpusarna). I de valda korpusarna i det moderna läget är den största delen av materialet från 2000-talet, men det finns material från så tidigt som 1920-talet. I Figur 1 ser man hur materialet är fördelat över tid. De blå staplarna anger antal token.

Figur 1: Antal token fördelat över tid i modernt läge.

Bildkälla: https://spraakbanken.gu.se/korp/#?stats_reduce=word&cqp=%5B%5D

I det historiska läget har sökningar gjorts i korpusarna kubhistoria (82 korpusar), kvinnotidningar (7 korpusar) och Runeberg (7 korpusar). Dessa består också av diverse tidningar och biblioteksblad. (Se bilaga 2 för mer detaljer). I det historiska läget finns material

4.2 Sökord

För att kunna komma fram till ett så allmängiltigt resultat som möjligt har olika sökord använts i korpusen. Den första sökningen som gjordes var *ska inte ropa hej*. På så sätt kom både hela ordspråket och alternativa slutled med i resultatet. Även de träffar med andra subjekt än *man* kom med, såsom *Jag ska inte ropa hej...* En vanlig variation av ordspråket är att säga/skriva det i imperativform, alltså *Ropa inte hej*. Därför gjordes även en sökning med denna sekvens. Mindre moderna söksträngar användes också för att få fram eventuella äldre träffar. Därför gjordes sökningar även på söksträngarna *skall inte ropa hej*, *icke ropa hej* och *ropa icke hej*.

Genom att söka på sekvensen *ska/skall inte ropa hej* istället för bara *inte ropa hej* kommer inte träffar med adverbial mellan *ska/skall* och *inte* med i resultatet (till exempel *ska ju inte ropa hej*). Detta är ett val som gjorts medvetet, dels för att begränsa träffarna, och dels för att det mest relevanta för studien är att ta reda på hur den ”frivilliga” delen av ordspråket (*förrän man är över bäcken*) varierar.

4.3 Kategorier

Resultaten av korpussökningen har delats in i fem olika kategorier beroende på vilken typ av variation de utgör:

Kategori 1 består av alla resultat där hela ordspråket förekommer. Med hela ordspråket menas formen som förekommer i *Svensk Ordbok*, det vill säga *Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken*, men även vissa andra former av det kompletta ordspråket räknas hit, som till exempel variationer där *bäcken* bytts ut mot *ån*, *förrän* mot *innan* och så vidare. Trots dessa variationer verkar avsikten ha varit att använda hela det ursprungliga ordspråket, men det verkar finnas fler etablerade former av det än dem som finns i ordboken, och det är naturligt att man ”råkar” byta ut vissa ord mot synonymer som inte ändrar den bokstavliga betydelsen av ordspråket, eftersom man oftast inte lär sig ordspråk genom att memorera den exakta formen från en ordbok.

Kategori 2 innehåller de resultat där bara första delen av ordspråket finns med, det vill säga: *Man ska inte ropa hej*.

Kategori 3 innehåller resultat med ett annat komplement än det ursprungliga, där uttrycket har blivit mindre metaforiskt och mer bokstavligt, men ändå kan användas generellt och alltså

inte är kontextberoende. Det vanligaste uttrycket i den här kategorin är *Man ska inte ropa hej än*, men andra liknande komplement ingår, såsom *ännu*, *för tidigt*, *för fort* osv.

Kategori 4 innehåller däremot resultat där komplementet är specifikt för kontexten och i princip bara applicerbart på gällande situation. Hit räknas uttryck som *Man ska inte ropa hej förrän papperna är påskrivna*. Även konkreta tidsangivelser som är mer specifika än *ännu* eller *för tidigt* räknas till denna kategori. Uttrycket *Jag ska inte ropa hej förrän på torsdag* räknas alltså till kategori 4, eftersom det är nära länkat till kontexten.

Kategori 5 innehåller de uttryck som Mieder (2004) kallar för ”anti-proverbs”. Hit hör alltså de versioner av ordspråket som är medvetet förvrängda för att skapa en humoristisk effekt. Det kan handla om att man blandar olika ordspråk som i: *Man ska inte ropa hej förrän björnen är skjuten*, vilket är en blandning av *Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken* och *Man ska inte sälja skinnet förrän björnen är skjuten*. Andra variationer innebär att man förvränger ordspråket genom att byta ut ord mot homonymer eller ord som låter nästan likadant som de som ursprungligen ingår i ordspråket. Ett exempel på detta är *Man ska inte ropa hej förrän man ligger på ett bäcken*.

De belägg som inte passar in i någon kategori sorteras till gruppen *Övrigt*. Dessa belägg diskuteras närmare i resultatdelen.

Det har ibland krävts en större kontext än de närmast omgränsande orden för att avgöra vilken kategori ett belägg ska tillhöra, och i dessa fall har de ursprungliga inläggen som träffarna förekommer i blivit undersökta för att se vad de handlar om. Till exempel förekom belägget *Ropa inte hej förrän du är över hästen*. Det skulle kunna tillhöra kategori 4 om texten (i det här fallet ett blogginlägg) handlade om att ta sig över en häst. Det visade sig dock att inlägget handlade om att byta ut ord i kända ordspråk mot ordet *häst*, och träffen sorterades därför till kategori 5.

Det ska noteras att ingen skillnad gjorts på vilka subjekt som används eller vilken ordföljd som används i uttrycket. Även om det ursprungliga, enligt ordboken korrekta uttrycket är *Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken*, räknas alltså *Jag ska inte ropa hej förrän jag är över bäcken* eller *Ropa inte hej förrän du är över bäcken* till kategori 1. Däremot har de träffar som innehåller *skall* och *icke* räknats för sig, eftersom det var av intresse att se om dessa former dök upp vid en tidigare tidpunkt i materialet och om de följde samma variationsmönster som träffarna med *ska* och *inte*. Träffarna från det historiska läget analyseras också separat från det moderna läget.

5. Resultat

Nedan beskrivs resultatet av undersökningen utifrån det moderna och det historiska läget. Resultatet i det moderna läget har delats in i de fem kategorierna (se tabell 1) så att man kan se vilken variation av ordspråket som är vanligast. Kategorierna framställs sedan i mer detalj med olika exempel på belägg som förekom i det undersökta materialet. Sökningarna på *skall inte ropa hej*, *icke ropa hej* och *ropa icke hej*, framställs för sig i tabell 2, och är alltså inte medräknade i tabell 1. Resultaten i det historiska läget delades inte in i de fem kategorierna eftersom träffarna var så få, men de sammanställs ändå i avsnitt 5.2.

5.1 Det moderna läget

5.1.1 Sökningar på *Ska inte ropa hej* och *Ropa inte hej*

Sökningarna på *Ska inte ropa hej* och *Ropa inte hej* i det moderna läget gav 1836 belägg, och det visade sig att ordspråket förekom till största delen i korpusar från sociala medier. Sociala medier innehöll visserligen många fler korpusar än både tidningstexter och finlandssvenska texter, (se bilaga 1 för storleksjämförelse) men man kan ändå se en tydlig tendens då 1806 belägg dök upp bland sociala medier medan 23 belägg dök upp i tidningstexter och bara 7 i finlandssvenska texter.

I tabell 1 har resultaten från sökningarna på *ska inte ropa hej* och *ropa inte hej* delats in i de fem olika kategorierna. Till kolumnen *Övrigt* sorterades sådana träffar som inte passade in i någon av de fem kategorierna. Dessa belägg kommer att diskuteras längre fram i resultatet.

Tabell 1: Resultatet uppdelat i kategorier.

Kategori	Finlands-svenska	Sociala medier	Tidnings-texter	Totalt
1: Hela ordspråket	2 (28,5 %)	259 (14,5 %)	5 (22 %)	302 (16 %)
2: Man ska inte ropa hej	0	524 (29 %)	10 (43 %)	532 (29 %)
3: Man ska inte ropa hej än (eller dylikt)	3 (43 %)	779 (43 %)	5 (22 %)	787 (42,5 %)
4: Kontextberoende	2 (28,5 %)	140 (8 %)	3 (13 %)	145 (7,5 %)
5: Anti-proverbs	0	61 (3,5 %)	0	61 (3 %)
Övrigt	0	43 (2 %)	0	43 (2 %)
Totalt	7	1806	23	1836 (100 %)

Som man kan se i tabellen visar alltså resultatet av undersökningen att det är vanligare att bara första delen av ordspråket används än att hela skrivs ut, med 29 % jämfört med 16 %. Ännu mer vanlig är dock kategori 3, det vill säga *Man ska inte ropa hej än* och liknande uttryck, som utgör 42,5 % av resultatet. De kontextberoende variationerna (kategori 4) förekommer inte i så hög grad, då de utgör 7,5 % av resultatet, och kategori 5, som utgörs av så kallade ”anti-proverbs”, upptar bara 3 % av beläggen. De tre korpusmaterialen finlandssvenska texter, sociala medier och tidningstexter följer till stor del samma mönster. I tidningstexter är dock kategori 2 vanligast med nästan hälften av beläggen. Det är dock svårt att dra några slutsatser om att denna variation skulle vara extra vanlig i just tidningstexter med så pass få belägg, men det kunde vara intressant att titta på ett större material av just tidningstexter för att se om detta verkar vara en generell tendens.

Kategori 4 utgörs av belägg som är utformade efter den kontext de är skrivna i. Vissa belägg är trots det ganska allmänna. Till exempel består några komplement till *Man ska inte ropa hej* av tidsangivelser, som *Jag ska inte ropa hej förrän imorgon* eller *Man ska inte ropa hej innan torsdag*. Andra varianter är mer kontextbundna och kan bara appliceras i den specifika situation de används i. Några exempel på sådana variationer är *Man ska inte ropa hej förrän man kommit till dagis*, *Jag ska inte ropa hej förrän jag vägt mig på morgonen som jag brukar* och *Man ska inte ropa hej förrän man har börsprospektet i handen*. Man kan alltså säga att exemplen i denna kategori har olika grader av kontextbundenhet.

I kategori 5 finns så kallade ”anti-proverbs”, alltså varianter av ordspråket som är utformade för att vara humoristiska. Många belägg i den här kategorin är blandningar av olika ordspråk som har satts ihop. Man finner exempel som *Man ska inte ropa hej förrän man kastat sten i glashus*, *Man ska inte ropa hej förrän den feta damen sjunger* och *Man ska inte ropa hej efter vatten över ån*. I andra belägg använder man sig av homonymer för att skapa en humoristisk effekt. Till exempel är uttrycket *Man ska inte ropa hej förrän man kommit över ett bäcken/förrän man ligger på ett bäcken* och liknande varianter vanligt. En tredje sorts humoristisk variant är att man avsiktligt tolkar den första delen av uttrycket bokstavligt, och skapar uttryck som *Man ska inte ropa hej förrän man träffar någon man känner* eller *Man ska inte ropa hej förrän man öppnat munnen*. Det verkar alltså som att folk är ganska kreativa när det gäller att ändra på ordspråk och ge dem en mer humoristisk prägel, och eftersom vissa varianter förekommer flera gånger verkar de också få spridning.

Till gruppen *Övrigt* har de belägg sorterats som inte riktigt passar in i någon av de fem kategorierna. Några av beläggen i den här gruppen är förkortningar av uttrycket, men de klipps av senare än de i kategori 1. Dessa uttryck skrivs alltså ut som *Man ska inte ropa hej*

förrän/innan... En annan vanlig variant är *Man ska inte ropa hej förrän man kommit över bron*. Detta belägg förekommer 14 gånger, och det används metaforiskt i alla kontexter eftersom texterna det befinner sig i inte handlar om att köra över någon bro, så det är inte menat att tolkas bokstavligt. Det verkar alltså som att detta skulle kunna vara en annan etablerad variant av ordspråket. Andra belägg som sorterats till gruppen *Övrigt* är variationer som liknar ursprungsversionen men är för olika den för att platsa i Kategori 1. Variationerna verkar inte heller bero på att man avsiktligt velat skapa en humoristisk effekt, utan snarare på att man inte har tillräckliga kunskaper om ordspråket. Några av dessa belägg lyder: *Ropa inte hej över ån* och *Ropa inte hej innan bäcken till mig*.

För att se när variationer av ordspråket började användas i språket har det tidigaste belägget för kategori 2–5 undersökts. Det tidigaste belägget i kategori 2 publicerades 1997, det tidigaste i kategori 3 kom från 1999, det tidigaste i kategori 4 var från 1994, medan kategori 5 inte började visa sig förrän 2003.

5.1.2 Sökningar på *Skall inte ropa hej*, *Icke ropa hej* och *Ropa icke hej*

Sökningen på söksträngen *Skall inte ropa hej* i det moderna läget gav 82 belägg. Endast ett av dessa dök upp i de finlandssvenska korpusarna, medan 2 belägg fanns bland tidningstexter. De resterande 79 beläggen fanns alltså i korpusar från sociala medier. Dessa belägg kategoriserades som man kan se i tabell 2. Det tidigaste belägget publicerades 2002 och tillhörde kategori 2.

Tabell 2: Resultatet uppdelat i kategorier.

Kategori	Totalt
1: Hela ordspråket	18 (22 %)
2: Man ska inte ropa hej	12 (15 %)
3: Man ska inte ropa hej än (eller dylikt)	30 (36,5 %)
4: Kontextberoende	7 (8,5 %)
5: "Anti-proverbs"	15 (18 %)
Övrigt	0 (0 %)
Totalt	82 (100 %)

Även i den här gruppen var Kategori 3 vanligast. Dock var det lite vanligare att hela ordspråket skrevs ut som i Kategori 1, än att bara första delen var med som i Kategori 2. I den här gruppen var också Kategori 5: ”Anti-proverbs” vanligare än de kontextberoende beläggen i Kategori 4. Eftersom den här sökningen gav mycket färre belägg än sökningen på *Ska inte ropa hej* och *Ropa inte hej*, är det dock svårt att säga något generellt om skillnaderna i resultatet.

Sökningen på *Icke ropa hej* gav bara ett belägg som löd: *Här ska man icke ropa hej än*. Detta belägg fanns bland sociala medier, och publicerades 2009. Även om ordet *icke* är något omodernt finns det alltså även belägg för det i nyare material. Sökningen på *Ropa icke hej* gav däremot inga belägg i det moderna läget.

Varken sökningen med *skall* eller sökningarna med *icke* gav några tidigare belägg än sökningarna med *ska* och *inte* i det moderna läget, så det verkar inte vara någon skillnad på när de olika varianterna har varit vanligast i språket. Alla sökningar på *skall* och *icke* fanns i träffar från 2000-talet, medan det tidigaste belägget med *ska* och *inte* publicerades på 1990-talet. Sökningarna i det historiska läget visar dock att det finns tidigare belägg för ordspråket i skriftligt material.

5.2 Det historiska läget

I det historiska läget gjordes också sökningar på *Ska inte ropa hej*, *Ropa inte hej*, *Skall inte ropa hej*, *Icke ropa hej* och *Ropa icke hej*. Sökningarna på *Ropa inte hej* och *Ropa icke hej* gav inga belägg. Däremot gav *Skall inte ropa hej* ett belägg som löd: *Man skall inte ropa hej innan man kommit öfver bäcken*. Sökningen på *Icke ropa hej* gav fyra belägg. Alla belägg utgjordes av hela ordspråket. Söksträngen *Ska inte ropa hej* gav däremot ett belägg som löd: *...man ska inte ropa hej för tidigt*. Detta belägg publicerades i *Dalpilen* på 1890-talet, och det bevisar att ordspråket hade börjat varieras redan vid denna tidpunkt, även om det fortfarande var vanligast att hela ordspråket skrevs ut.

5.3 Sammanfattning av resultatet

Resultatet av korpussökningarna visar tydligt att det är möjligt att variera ordspråket *Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken*, och att den valfria delen *förrän man är över bäcken* inte är nödvändig för förståelsen av ordspråket. Den första delen av ordspråket (*Man ska inte*

ropa hej) har blivit så pass etablerad i skriftspråket att denna variant är vanligare än att hela ordspråket skrivs ut. Det finns dock många möjliga komplement till *Man ska inte ropa hej*, där det vanligaste är *än* eller dylikt adverb. Man kan dock vara kreativ med ordspråket och anpassa det efter kontexten, vilket många skribenter också gör. I det moderna läget förekom ordspråket framför allt i sociala medier, till stor del för att detta korpusmaterial var störst. Eftersom det förekom så pass få belägg i det övriga materialet går det dock främst att dra slutsatser från resultatet i sociala medier, men detta är intressant eftersom det är en aspekt som inte har undersökts förut.

Det historiska läget innehöll bara ett fåtal träffar, vilket också kan bero på att materialet inte var så stort. Det man kan säga om resultatet där är att ordspråket användes i tidningstexter redan i slutet på 1800-talet, och att man vid denna tidpunkt redan börjat använda varianter av ordspråket i skrift.

6. Diskussion och slutsatser

Syftet med studien var att undersöka i vilka varianter ordspråket *Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken* förekommer i autentiskt språkbruk, och att se vilka typer av varianter som är vanligast i de undersökta korpusarna. Ett delsyfte var också att ta reda på när eventuella varianter började komma in i språket, samt att ta reda på om det var någon skillnad på vilka variationer som förekom i olika texttyper.

Resultatet visar tydligt att bara den första delen av ordspråket, det vill säga *Man ska inte ropa hej*, är väl etablerad i språket, då denna variant är vanligare än att hela ordspråket skrivs ut. Som Moon (1998) tar upp verkar detta vara en ganska vanlig företeelse bland längre ordspråk. Hon nämner också att den ursprungliga varianten av ordspråket ibland försvinner helt ur språket och ersätts av den förkortade varianten. Detta har ännu inte hänt med *Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken*, eftersom kategori 1 fortfarande utgör en stor del av resultatet, men det är rimligt att anta att den ursprungliga variationen så småningom försvinner från språket.

Enligt Sköldberg (2004) är risken med att variera idiom att de tolkas bokstavligt istället för metaforiskt. Detta verkar inte vara något problem med *Man ska inte ropa hej*, kanske för att det är så välkänt att man känner igen det ändå, eller för att det inte är naturligt att bara yttra frasen *Man ska inte ropa hej* i något annat sammanhang. Ofta framgår också betydelsen tydligt i kontexten. I vissa belägg, som sorterades till kategori 5 med ”anti-proverbs”, hade dock *Man ska inte ropa hej* tolkats bokstavligt. Detta var belägg som löd: *Man ska inte ropa hej förrän man har öppnat munnen*, *Man ska inte ropa hej förrän man är gammal nog att prata* och *Man ska inte ropa hej till den man inte känner*. I dessa fall verkar man dock medvetet ha tolkat begreppet bokstavligt för att skapa en humoristisk effekt.

Ett intressant resultat som uppkom av undersökningen var att kategori 3, det vill säga *Man ska inte ropa hej än* och liknande uttryck, hade så många belägg. I de här uttrycken har man använt den första delen av ordspråket, och sen lagt till ett komplement som inte är metaforiskt och alltså ska tolkas bokstavligt. Frågan är varför man gör det här tillägget. Kanske känns det som att något saknas i den första delen om man inte lägger till något komplement, och adverbial som *än*, *ännu* och *för tidigt* passar bra eftersom de är en bokstavlig representation av vad *förrän man är över bäcken* betyder. De belägg som bara utgjordes av första delen av ordspråket (kategori 2), följdes ofta av tre punkter eller uttryck som *eller hur man brukar säga...* Bara orden *Man ska inte ropa hej* verkar inte riktigt accepteras som en självständig sats, även om de

grammatiskt är det. Man verkar vilja lägga till något efteråt, och kanske är det därför kategori 3 är så vanlig.

Sköldbbergs (2004) teori om kompositionalitet verkar stämma bra in på uttrycket då det har stor tendens att varieras, och de variationer som görs innebär att uttrycket blir mer kompositionellt. Det får alltså en mer förutsägbar betydelse genom att man byter ut ord. Genom att lägga till ord som *än*, *för tidigt*, och så vidare, får andra delen av uttrycket sin bokstavliga betydelse, och blir lika kompositionellt som uttryck som *vara glad som en lärka*, där första delen av uttrycket är bokstavlig. Eftersom bara ett uttryck har undersökts kan man varken bekräfta eller förneka teorin att icke-kompositionella uttryck har mindre tendens att varieras, men det skulle vara intressant att forska vidare på detta fält för att se om det finns några sådana mönster.

Resultatet visar att det är relativt vanligt att man lägger till ett komplement som är anpassat till kontexten, som i kategori 4. Detta stämmer överens med vad Clausén (1996) fann i sin studie om ledarsidor i *DN*. I den studien la man dock till ord som gjorde frasen mer kontextbunden, medan man i den här studien byter ut det ursprungliga komplementet *förrän man kommit över bäcken* till ett som är anpassat till kontexten. Kanske beror skillnaderna mellan studierna på att Clausén undersöker fasta fraser medan den här studien tar upp ordspråk. Eftersom ordspråk redan är ganska långa ter det sig kanske mer naturligt att byta ut än att lägga till ord. Det är också möjligt att det kontextbundna komplementet ses som ett tillägg eftersom uttrycket *Man ska inte ropa hej* redan är en etablerad form i språket. Man byter alltså inte ut ord i *Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken*, utan man lägger till ord till *Man ska inte ropa hej*.

De belägg som inte passade in i någon kategori och sorterades till *Övrigt* är också intressanta. Variationen som gjorts här verkar vara omedveten, även om detta inte kan sägas med säkerhet. Uttryck som *Ropa inte hej över än* är mycket lika det ursprungliga uttrycket, men de har förlorat något i strukturen som gör att betydelsen försvinner lite. Man kan inte överföra komponenterna i betydelsen 'Man ska inte jubla för tidigt' till denna variation på ordspråket. Sådana här variationer kan bero på att skribenten inte har tillräckligt bra grepp om svenska språket för att förstå ordspråket, kanske för att svenska inte är deras förstaspråk. Som Prentice (2010) nämner är det svårare att lära sig ordspråk om man inte har svenska som förstaspråk. Det går dock inte att säga med säkerhet att detta är anledningen bakom variationen eftersom vi inte har någon information om vem skribenten är. Det är möjligt att ordspråket har varierats på detta vis av anledningar som inte framgår av kontexten.

I gruppen *Övrigt* kommer det också fram att fler etablerade varianter av ordspråket börjar ta form. Uttrycket *Man ska inte ropa hej förrän man är över bron* förekommer flera gånger. Detta

uttryck är inte mer bokstavligt eller kontextbundet än det ursprungliga ordspråket, utan det verkar helt enkelt vara en alternativ metaforisk variant som blivit ganska vanlig.

De slutsatser man kan dra av resultatet är alltså att man kan vara kreativ med ordspråk och variera det ganska mycket utan att betydelsen försvinner. Speciellt i sociala medier är detta vanligt, men det skulle behövas ett större material från både tidningstexter och finlandssvenska texter för att dra några generella slutsatser om dessa texttyper. Man kan dock slå fast att det är vanligare att ordspråket överlag används mer i sociala medier. Variationerna skilde sig inte särskilt mycket åt mellan de olika texttyperna. Bland tidningstexter var dock kategori 2 vanligast, till skillnad från i sociala medier och finlandssvenska texter där kategori 3 var vanligast. Eftersom tidningstexterna innehöll förhållandevis få belägg är det svårt att säga om det finns någon generell skillnad mellan texttyperna, men det är något man skulle kunna undersöka närmare i framtida forskning.

Sökningarna med orden *skall* och *icke* gav ungefär samma resultat som sökningarna med *ska* och *inte* i det moderna läget. Hypotesen att dessa ord skulle finnas med i äldre belägg stämde alltså inte, utan de förekom under samma tidsperiod. Däremot dök belägg med *icke* upp i det historiska läget, medan belägg med *inte* dök upp först i det moderna läget. Belägg med ordet *ska* fanns däremot redan i det historiska läget, även om *skall* på den här tiden var vanligare. Belägget med *ska* utgjorde också en variant på ordspråket, vilket visar att varianter hade kommit in i svenska språket redan i slutet på 1800-talet. Varianten som fanns i det här materialet tillhörde kategori 3, men de övriga kategorierna visade sig inte förrän på 1990- och början på 2000-talet. Detta betyder dock inte att sådana varianter inte fanns i språket tidigare, eftersom sökningarna gjorts på ett specifikt material.

Under studiens gång har hänsyn tagits till validitet och reliabilitet. Metoden att göra sökningar i ett korpusmaterial har gett en hög validitet eftersom man genom sökningarna har kunnat ge svar på syftet, vilket var att ta reda på hur ordspråket *Man ska inte ropa hej förrän man kommit över bäcken* varierar. Såväl varianter på ordspråket och tidpunkter för när de började komma in i språket hittades i korpusarna. Det är sannolikt att vissa varianter på ordspråket fanns i språket innan det fanns belägg för det i korpusarna, eftersom det bara var ett specifikt material som undersöktes. Man kan dock med säkerhet säga vid vilken tidpunkt de olika typerna av variationer hade kommit in i språket. En hög reliabilitet har åstadkommit genom att göra noggranna, objektiva beräkningar av resultatet. Metoden och gränssnittet som har använts har också beskrivits så att andra ska kunna replikera undersökningen. Eftersom endast ett ordspråk har undersökts kan man inte applicera resultaten på alla ordspråk, men resultaten har gett bra underlag för framtida undersökningar, där man skulle kunna studera om

andra ordspråk följer samma variationsmönster som *Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken*. Man skulle också kunna utföra undersökningen på ett annorlunda material för att se om det skulle ge några skillnader i resultatet.

Studien har fyllt en viktig lucka i den tidigare forskningen då undersökningar om just ordspråks variation inte har gjorts förut. Undersökningar av ordspråk i skriftligt material som är relativt informellt och talspråksliknande, som sociala medier, har inte heller gjorts innan. Eftersom dessa sorters texter är ett relativt nytt fenomen, är det intressant att studera hur de påverkar språket, och hur skribenter är kreativa och förändrar språket genom detta medium. Kanske är det så att språkanvändare vågar vara mer kreativa med språket i ett mer informellt medium, och detta skulle vara intressant att utföra vidare forskning på.

7. Sammanfattning

Ämnet för den här uppsatsen är ordspråk och deras variationsmöjligheter. Det ordspråk som har undersökts är *Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken*. I *Svensk Ordbok: Utgiven av Svenska Akademien (2009)* står ordspråket med som *Man ska inte ropa hej (förrän man är över bäcken)*. Den sista delen av ordspråket är alltså valfri, och början på ordspråket, *Man ska inte ropa hej*, är redan ett etablerat, fristående uttryck i språket. Syftet med studien har varit att undersöka vilka andra typer av varianter på ordspråket som finns, och vilka varianter som används mest frekvent. Ett delsyfte har också varit att ta reda på vid vilken tidpunkt eventuella varianter började komma in i svenska språket.

Tidigare forskning som gjorts i ämnet har mest fokuserat på fasta fraser och deras variationsmöjligheter, men lite har gjorts om just ordspråk, och ordspråket *Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken* har inte undersökts i tidigare forskning. De studier som gjorts om ordspråk har fokuserat på deras historia snarare än på deras variationsmöjligheter, så föreliggande studie täcker upp en viktig lucka i forskningsfältet.

En teori om ordspråks variationsmöjligheter nämns av Sköldberg (2004) och Prentice (2010) som menar att kompositionalitet kan påverka hur ordspråk varieras. Ordspråk som är icke-kompositionella, det vill säga inte har en förutsägbar betydelse från de ingående orden, verkar ha mindre tendens att varieras än ordspråk som är mer kompositionella. Det kan dock vara svårt att avgöra hur kompositionella olika uttryck är.

Den metod som använts i studien är en korpussökning i Språkbankens *Korp*. Sökningar har gjorts i det moderna och det historiska läget i korpusar med bland annat sociala medier, tidningstexter och finlandssvenska texter. Resultaten av sökningarna delades in i fem olika kategorier beroende på vilken typ av variation de utgjorde.

Resultatet av undersökningen visade att det är vanligt att ordspråket varieras, och att den förkortade variationen *Man ska inte ropa hej*, är vanligare i de undersökta korpusarna än att hela ordspråket skrivs ut. En ännu vanligare variation är dock varianter som utformas *Man ska inte ropa hej än/ännu/för tidigt/osv*. Ordspråket varierades också genom att man skrev ut första delen och la till ett kontextbundet komplement, eller genom att man manipulerade ordspråket så att det fick en humoristisk effekt. Det första belägget där ordspråket hade varierats dök upp i tidskriften *Dalpilen* på 1890-talet.

Även om studiens resultat visar att ordspråket har stor tendens att varieras, och att den kortare variationen på ordspråket är vanligare än att hela ordspråket skrivs ut, kan man inte med säkerhet säga att samma mönster gäller för alla ordspråk. Detta beror på att bara ett specifikt

ordspråk har undersökts i studien. Det är inte heller säkert att de funna resultaten är applicerbara på andra material än de som använts i undersökningen. Det skulle därför vara av intresse att utföra ytterligare forskning i ämnet, där man till exempel gör sökningar i andra material eller forskar om andra ordspråk för att se om dessa följer samma mönster som *Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken*.

Referenslista

- Andersson, Daniel 2014: Dagens ordspråksforskning – och framtidens: En diskussion med utgångspunkt i Proverbium 2007–2011. I: Edlund, Lars-Erik och af Klintberg, Bengt (red.) *Aspekter på ordspråk: Föredrag vid ett symposium i Uppsala 27-28 april 2011*. Uppsala: Kungl. Gustav Adolfs akademien för svensk folkkultur.
- Clausén, Ulla 1996: *Idiom i bruk*. I: Westman, Margareta. *Språket lever!: Festskrift till Margareta Westman den 27 mars 1996*. Norstedt: Svenska språknämnden.
- Mieder, Wolfgang 2004: *Proverbs: A Handbook*. Westport: Greenwood Press.
- Moon, Rosamund 1998: *Fixed Expressions and Idioms in English: A Corpus-Based Approach*. Oxford: Clarendon Press.
- Prentice, Julia 2010: *Käppen i hjulen. Behärskning av svenska konventionaliserade uttryck bland gymnasieelever med varierande språklig bakgrund*. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Sköldberg, Emma 2004: *Korten på bordet. Innehålls- och funktionsmässig variation hos svenska idiom*. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Språkbanken: *Korp*. <https://spraakbanken.gu.se/korp/> (hämtad 2016-12-04).
- Svensk ordbok: Utgiven av Svenska Akademien 2009*. Stockholm: Norstedts.

Bilaga 1

Sociala medier:

61 korpusar med:

7 805 183 609 token

533 251 233 meningar

▼Bloggmix (19)

Bloggmix 1998

Bloggmix 1999

Bloggmix 2000

Bloggmix 2001

Bloggmix 2002

Bloggmix 2003

Bloggmix 2004

Bloggmix 2005

Bloggmix 2006

Bloggmix 2007

Bloggmix 2008

Bloggmix 2009

Bloggmix 2010

Bloggmix 2011

Bloggmix 2012

Bloggmix 2013

Bloggmix 2014

Bloggmix 2015

Bloggmix okänt datum

▼Diskussionsforum (38)

▼Familjeliv (23)

Familjeliv: Adoption

Familjeliv: Allmänna rubriker – Ekonomi & juridik

Familjeliv: Allmänna rubriker – Familjeliv.se

Familjeliv: Allmänna rubriker – Fritid & hobby

Familjeliv: Allmänna rubriker – Hus & hem

Familjeliv: Allmänna rubriker – Husdjur

Familjeliv: Allmänna rubriker – Kropp & själ

Familjeliv: Allmänna rubriker – Nöje

Familjeliv: Allmänna rubriker – Samhälle

Familjeliv: Allmänna rubriker – Sandlådan

Familjeliv: Fråga experten

Familjeliv: Förälder

Familjeliv: Gravid

Familjeliv: Känsliga rummet

Familjeliv: Medlemstrådar – Allmänna

Familjeliv: Medlemstrådar – Föräldrar

Familjeliv: Medlemstrådar – Planerar barn

Familjeliv: Medlemstrådar – Väntar barn

Familjeliv: Pappagrupp

Familjeliv: Planerar barn

Familjeliv: Sex & samlevnad

Familjeliv: Svårt att få barn

Familjeliv: Änglarum

▼Flashback (15)

Flashback: Dator & IT

Flashback: Droger

Flashback: Fordon & trafik

Flashback: Hem, bostad & familj

Flashback: Kultur & media

Flashback: Livsstil

Flashback: Mat, dryck & tobak

Flashback: Politik

Flashback: Resor

Flashback: Samhälle

Flashback: Sex

Flashback: Sport & träning

Flashback: Vetenskap & humaniora

Flashback: Övrigt

Flashback: Om Flashback

▼Twitter (4)

Twittermix

Twitter - Partiledardebatt juni 2013

Twitter - Partiledardebatt oktober 2013

Twitter - Partiledardebatt maj 2014

Tidningstexter:

37 korpusar med:

592 476 817 token

38 070 660 meningar

▼GP (15)

GP 1994

GP 2001

GP 2002

GP 2003

GP 2004

GP 2005

GP 2006

GP 2007

GP 2008

GP 2009

GP 2010

GP 2011

GP 2012

GP 2013

GP – Två dagar

▼Press (6)

Press 65

Press 76

Press 95

Press 96

Press 97

Press 98

▼Webbnyheter (13)

Webbnyheter 2001

Webbnyheter 2002

Webbnyheter 2003

Webbnyheter 2004

Webbnyheter 2005

Webbnyheter 2006

Webbnyheter 2007

Webbnyheter 2008

Webbnyheter 2009

Webbnyheter 2010

Webbnyheter 2011

Webbnyheter 2012

Webbnyheter 2013

8 SIDOR

DN 1987

ORDAT: Svenska dagbladets årsbok 1923–1958

Finlandssvenska texter:

56 korpusar med:

77 962 829 token

5 386 309 meningar

▼Webbtexter (2)

Bloggtexter 2006–2013

Magma kolumner 2009–2012

▼Myndighetstexter (4)

Kommuners och städers informationstidningar 2001–2013

Lagtexter 1990–2000

Myndighetsprosa 1990–2013

Propositioner 1993–2013

▼Skön- och facklitteratur (6)

Barnlitteratur 1988–2013

Essäistisk litteratur 1963–2010

Sakprosa 2006–2013

Skönlitteratur 1960–1999

Skönlitteratur 2000–2013

Ungdomslitteratur 1992–2011

▼Tidningstexter (30)

▼FNB (2)

FNB 1999

FNB 2000

▼Hufvudstadsbladet (5)

Hufvudstadsbladet 1991

Hufvudstadsbladet 1998

Hufvudstadsbladet 1999

Hufvudstadsbladet (2012–)2013
Hufvudstadsbladet 2014
▼Jakobstads tidning (2)
Jakobstads tidning 1999
Jakobstads tidning 2000
▼Pargas kungörelser (2)
Pargas Kungörelser 2011
Pargas Kungörelser 2012
▼Syd-Österbotten (5)
Syd-Österbotten 2010
Syd-Österbotten 2011
Syd-Österbotten 2012
Syd-Österbotten 2013
Syd-Österbotten 2014
▼Vasabladet (4)
Vasabladet 1991
Vasabladet 2012
Vasabladet 2013
Vasabladet 2014
▼Åbo Underrättelser (2)
Åbo Underrättelser 2012
Åbo Underrättelser 2013
▼Österbottens Tidning (4)
Österbottens Tidning 2011
Österbottens Tidning 2012
Österbottens Tidning 2013
Österbottens Tidning 2014
Borgåbladet 2012–2013
Västra Nyland 2012–2013
Ålandstidningen 2012
Östra Nyland 2012–2013
▼Tidskrifter (14)
Astra 1960–1979
Astra Nova 2008–2010
Bullen 2010–2012
Fanbäraren 2011–2012
Finsk tidskrift 2011–2012
Forum för ekonomi och teknik 2008–2012
Hankeiten 2006–2012
Hanken 2008–2011
JFT 2000–2013
Källan 2008–2010
Meddelanden från Åbo Akademi 2002–2010
Nya Argus 2010–2011
Studentbladet 2011
Svenskbygden 2010–2011

Bilaga 2

Kubhist:

82 korpusar med:

1 076 754 915 token

72 730 509 meningar

▼Aftonbladet (4)

Aftonbladet 1830-talet

Aftonbladet 1840-talet

Aftonbladet 1850-talet

Aftonbladet 1860-talet

▼Blekingsposten (4)

Blekingsposten 1850-talet

Blekingsposten 1860-talet

Blekingsposten 1870-talet

Blekingsposten 1880-talet

▼Bollnäs tidning (2)

Bollnäs tidning 1870-talet

Bollnäs tidning 1880-talet

▼Dalpilen (8)

Dalpilen 1850-talet

Dalpilen 1860-talet

Dalpilen 1870-talet

Dalpilen 1880-talet

Dalpilen 1890-talet

Dalpilen 1900-talet

Dalpilen 1910-talet

Dalpilen 1920-talet

▼Fahlu weckoblad (5)

Fahlu weckoblad 1780-talet

Fahlu weckoblad 1790-talet

Fahlu weckoblad 1800-talet

Fahlu weckoblad 1810-talet

Fahlu weckoblad 1820-talet

▼Faluposten (4)

Faluposten 1860-talet

Faluposten 1870-talet

Faluposten 1880-talet

Faluposten 1890-talet

▼Folkets röst (2)

Folkets röst 1850-talet

Folkets röst 1860-talet

▼Gotlands tidning (3)

Gotlands tidning 1860-talet

Gotlands tidning 1870-talet

Gotlands tidning 1880-talet

▼Göteborgs weckoblad (3)

Göteborgs weckoblad 1870-talet

Göteborgs weckoblad 1880-talet

Göteborgs weckoblad 1890-talet

▼Göteborgs weckolista (2)

Göteborgs weckolista 1740-talet

Göteborgs weckolista 1750-talet

▼Jönköpingsbladet (4)

Jönköpingsbladet 1840-talet

Jönköpingsbladet 1850-talet

Jönköpingsbladet 1860-talet

Jönköpingsbladet 1870-talet

▼Kalmar (6)

Kalmar 1860-talet

Kalmar 1870-talet

Kalmar 1880-talet

Kalmar 1890-talet

Kalmar 1900-talet

Kalmar 1910-talet

▼Lindesbergs allehanda (2)

Lindesbergs allehanda 1870-talet

Lindesbergs allehanda 1880-talet

▼Norra Skåne (2)

Norra Skåne 1880-talet

Norra Skåne 1890-talet

▼Post- och Inrikes Tidningar (10)

Post- och Inrikes Tidningar 1770-talet

Post- och Inrikes Tidningar 1780-talet

Post- och Inrikes Tidningar 1790-talet

Post- och Inrikes Tidningar 1800-talet

Post- och Inrikes Tidningar 1810-talet

Post- och Inrikes Tidningar 1820-talet

Post- och Inrikes Tidningar 1830-talet

Post- och Inrikes Tidningar 1840-talet

Post- och Inrikes Tidningar 1850-talet

Post- och Inrikes Tidningar 1860-talet

▼Stockholmsposten (7)

Stockholmsposten 1770-talet

Stockholmsposten 1780-talet

Stockholmsposten 1790-talet

Stockholmsposten 1800-talet

Stockholmsposten 1810-talet

Stockholmsposten 1820-talet

Stockholmsposten 1830-talet

▼Tidning för Wenersborgs stad och län (6)

Tidning för Wenersborgs stad och län 1840-talet

Tidning för Wenersborgs stad och län 1850-talet

Tidning för Wenersborgs stad och län 1860-talet

Tidning för Wenersborgs stad och län 1870-talet

Tidning för Wenersborgs stad och län 1880-talet

Tidning för Wenersborgs stad och län 1890-talet

▼Wermlands läns tidning (1)

Wermlands läns tidning 1870-talet

▼Wernamo tidning (2)

Wernamo tidning 1870-talet

Wernamo tidning 1880-talet

▼Östergötlands veckoblad (2)

Östergötlands veckoblad 1880-talet

Östergötlands veckoblad 1890-talet

▼Östgötaposten (3)

Östgötaposten 1890-talet

Östgötaposten 1900-talet

Östgötaposten 1910-talet

Kvinnotidningar:

7 korpusar med:

74 948 958 token

3 776 518 meningar

Dagny

Hertha

Idun

Kvinnornas Tidning

Morgonbris

Rösträtt för Kvinnor

Tidevarvet

Runeberg:

7 korpusar med:

28 530 368 token

1 799 387 meningar

Diverse tidningar

Rösträtt för kvinnor

Svensk Tidskrift

Ur Dagens Krönika

Tiden

Biblioteksbladet

Folkbiblioteksbladet

Elin Andersson

Besöksadress: Kristian IV:s väg 3
Postadress: Box 823, 301 18 Halmstad
Telefon: 035-16 71 00
E-mail: registrator@hh.se
www.hh.se